ประเพณีขึ้นโขนชิงธง"คลองหัววัง-พนังตัก" เมืองชุมพร

นำเสนอเมื่อ : 18 ก.ย. 2552

วันสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ 'พ่อหลวงของเรา'

เมืองชุมพร มีลักษณะภูมิประเทศที่ตั้งอยู่ในที่ลุ่ม
โดยมีภูเขาสูงทางทิศตะวันตกซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำที่ไหลผ่านมายังเมืองชุมพร โดยมีแม่น้ำสายหลักคือแม่น้ำท่าตะเภา
ซึ่งรับน้ำในพื้นที่อำเภอท่าแซะ และอำเภอบางสะพานบางส่วน ไหลลงสู่ทะเลที่ปากน้ำชุมพร
และอีกสายหนึ่งคือแม่น้ำชุมพรซึ่งมีแหล่งต้นน้ำอยู่ในบริเวณเขตป่าเขา
รอยต่อระหว่างจังหวัดชุมพรและจังหวัดระนองไหลผ่านมายังเขตชุมชนในเมือง และไหลออกสู่ทะเลที่อ่าวทุ่งคา
ตั้งแต่อดีตกาลมาจังหวัดชุมพรจะประสบปัญหาอุทกภัยเป็นประจำทุกปี
และปีหนึ่งอาจเกิดขึ้นหลายครั้งสร้างความเสียหายแก่ทรัพย์สินและความเดือดร้อนให้กับประชาชนมาตลอด

วันที่ 4 พฤศจิกายน 2532 ได้เกิดมหาวาตภัย ไต้ฝุ่นเกย์
และเกิดอุทกภัยครั้งใหญ่เนื่องจากพายุไต้ฝุ่นเกย์เคลื่อนเข้าสู่ฝั่งบริเวณอำเภอเมือง และอำเภอปะทิว
และเคลื่อนตัวผ่านไปยังอำเภอท่าแซะ ก่อนที่จะเคลื่อนผ่านไปยังทะเลอันดามันทางจังหวัดระนอง
ผลของพายุทำให้เกิดความเสียหายแก่บ้านเรือน ทรัพย์สิน ไร่นา รวมทั้งมีผู้เสียชีวิตเกือบ 1,000 คน
ยังความเดือดร้อนให้แก่ชาวชุมพรอย่างแสนสาหัส
ความทุกข์อันแสนสาหัสของชาวชุมพรทราบถึงพระเนตรพระกรรณของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
และได้ทรงศึกษาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้ชาวชุมพร กรมชลประทานจัดทำ
โครงการขุดคลองเพื่อระบายน้ำจากแม่น้ำท่าตะเภา บริเวณบ้านหัววัง ตำบลบางลึก อำเภอเมืองชุมพร
มาลงทะเลบริเวณอ่าวพนังตัก ตำบลนาทุ่ง อำเภอเมืองชุมพร ขึ้นอีกสายหนึ่ง เรียกว่า คลองหัววัง-พนังตัก
หรือคลองในหลวง ซึ่งเป็นชื่อที่ประชาชนรู้จักกันดีระยะทางยาว 8,100 เมตร
และพัฒนาพื้นที่หนองน้ำสาธารณะบริเวณหนองใหญ่ ตำบลบางลึก เป็นแก้มลิงธรรมชาติ
เป็นแหล่งกักเก็บน้ำเพื่อป้องกันน้ำท่วม และเป็นแหล่งน้ำสำรองของจังหวัดชุมพรในอนาคต
พระองค์ท่านได้มอบหมายให้ ท่านดิสธร วัชโรทัย
ผู้อำนวยการกองงานสวนพระองค์มาให้ความช่วยเหลือและแนะนำอย่างใกล้ชิด

จนกระทั่งในระหว่าง วันที่ 18-22 สิงหาคม 2540 เกิดพายุโซนร้อนซีต้า
พัดขึ้นฝั่งบริเวณประเทศเวียดนามตอนบน ผ่านไปยังภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือของไทย
อิทธิพลของพายุโซนร้อนซีต้าทำให้ฝนตกหนักมากทั่วทุกพื้นที่ของจังหวัดชุมพร น้ำในคลองต่าง ๆ
เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จนทำให้เกิดภาวะน้ำท่วมฉับพลันในทุกพื้นที่ โดยเฉพาะในเขตเมืองชุมพร
น้ำท่วมมีระดับสูงที่สุดในประวัติศาสตร์ของชาวชุมพร มากกว่าน้ำท่วมที่เกิดจากพายุไต้ฝุ่นเกย์
จนเข้าสู่ภาวะปกติในวันที่ 31 สิงหาคม 2540 เหตุดังกล่าวได้สร้างความเสียหายจำนวนมหาศาลทั้งชีวิต ทรัพย์สิน
เรือกสวนและไร่นา จนมิอาจประเมินค่าได้ ต่อมาเดือนพฤศจิกายน ในปีเดียวกันนั้น
กรมอุตุนิยมวิทยาประกาศเตือนว่า “พายุ ลินดา” ซึ่งเป็นพายุที่มีลักษณะการก่อตัวบริเวณเดียวกันกับพายุเกย์
และพยากรณ์ว่าจะมีความรุนแรงใกล้เคียงกัน จะขึ้นฝั่งบริเวณจังหวัดชุมพร ซึ่งเป็นวาระครบรอบ 8 ปี
แห่งการเกิดมหาวาตภัยไต้ฝุ่นเกย์พอดี สร้างความตื่นตระหนกให้กับชาวชุมพรอย่างยิ่ง
เพราะเพิ่งประสบอุทกภัยอย่างรุนแรงผ่านมาเพียง 3 เดือน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นห่วงถึงความเดือดร้อนของราษฎรชาวชุมพร
ทรงเร่งรัดให้ทำการขุด คลองหัววัง-พนังตัก ให้แล้วเสร็จ เพื่อสามารถระบายน้ำลงสู่ทะเลได้ก่อนที่พายุจะขึ้นฝั่ง
ดังพระราชดำรัสที่พระราชทานให้แก่คณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ้าฯ
ถวายพระพรชัยมงคลเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต
วันพฤหัสบดีที่ 4 ธันวาคม 2540 ความว่า “...สำหรับการขุดคลองให้สำเร็จนั้น
ทางมูลนิธิชัยพัฒนาจะสนับสนุนเงินสิบแปดล้าน ซึ่งถ้าทางราชการมอบเงินตามงบประมาณได้เมื่อไร ก็ขอคืน
แต่ไม่ทราบว่าทางราชการจะสนับสนุนเงินนี้หรือไม่ แต่ก็ไม่เป็นไรมูลนิธิยอมที่จะเสียประโยชน์ไปบ้าง
ทำอย่างนี้เพราะเห็นว่าการลงทุนแม้จะมีเงินน้อย แต่การลงทุนเพื่อให้มีผลผลิตมากขึ้นข้อหนึ่ง
การลงทุนเพื่อให้ไม่ต้องเสียเงินอีกข้อหนึ่ง เป็นสิ่งที่คุ้มเพราะว่าถ้าเราไม่ทำ
ก็เชื่อว่าการที่มีน้ำท่วมทั้งที่ทำการเพาะปลูก ทั้งสถานที่ราชการหรือเอกชนเสียหายนั้น จะต้องเสียเงินมากกว่ามาก
คือเสียเงินสงเคราะห์ผู้เสียหาย ถ้าไม่มีความเสียหายก็ไม่ต้องเสียเงิน ประชาชนจะได้ทำมาหากินอย่างปกติ
ฉะนั้นการที่ลงทุนเพื่อให้สำเร็จภายในเดือนนั้น สิบแปดล้านกว่าก็น่าจะคุ้มค่า เป็นการประหยัดเงินของประชาชน
และงบทางราชการด้วย”

เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2541 นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอันใหญ่หลวงต่อชาวชุมพรอีกครั้งหนึ่ง
ยังความปลาบปลื้มอันหาที่สุดมิได้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเป็นประธานในการเปิดป้ายโครงการแก้มลิงหนองใหญ่
ตามพระราชดำริ ทอดพระเนตรและติดตามงานการขุด คลองหัววัง-พนังตัก เพื่อแก้ปัญหาน้ำท่วม
ขณะที่ทรงงานบนสะพาน “อาภากร” สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำรัสว่า
“น่าจะจัดแข่งเรือบริเวณนี้ เพราะมีคันคลองเป็นชั้น ๆ เหมือนอัฒจันทร์”

จังหวัดชุมพร จึงได้จัดแข่งขันเรือเพื่อสนองพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี ขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2541 ณ คลองหัววัง-พนังตัก บริเวณโรงเรียนเมืองชุมพร
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานถ้วยรางวัล สำหรับการแข่งขันเรือยาวประเภท
16 ฝีพาย

สำหรับการจัดงานในปี พ.ศ. 2552 นี้ เป็นครั้งที่ 10 จะจัดขึ้นระหว่าง วันที่ 17-20 กันยายน
โดยได้กำหนดชื่องานว่า
“วันสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณในหลวงของเราและการแข่งขันเรือยาวขึ้นโขนชิงธงชิงถ้วยพระราชทาน
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี”

นายอำนวย บัวเขียว นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร กล่าวว่า
การจัดงานวันสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณในหลวงของเรา
และการแข่งขันเรือยาวขึ้นโขนชิงธงชิงถ้วยพระราชทานฯ ประจำปี พ.ศ. 2552 ได้กำหนดรูปแบบกิจกรรม 2
ประเภท คือ กิจกรรมทางน้ำ และกิจกรรมทางบก ตลอดจนกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สำหรับปีนี้ มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชุมพรเขตอำเภอเมือง จำนวน 18
แห่งพร้อมใจกันเข้ารวมกิจกรรมขบวนแห่ทางบกในวันที่ 18 กันยายน
คาดว่าจะมีพลังมวลชนเข้ารวมในขบวนแห่ทางบกไม่ต่ำกว่า 3 พันคน
โดยจะมีการอัญเชิญถ้วยพระราชทานจากสำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพรในเขตเทศบาลเมืองชุมพรไปยัง
คลองหัววัง-พนังตัก

ในวันที่ 20 กันยายน จะเป็นการชิงชนะเลิศการแข่งขันเรือยาวฯ ประเภท 32

ฝีพายคณะกรรมการจัดงานได้ประสานไปยังสถานีโทรทัศน์ Thai PBS (ทีวีไทย) เพื่อทำการถ่ายทอดสดตั้งแต่เวลา 14.00-16.00 น.

สาธิต ศรีหฤทัย

ขอบคุณที่มาจาก **หนังสือพิมพ์เดลินิวส์**